

Annex to the Proposal (Příloha k návrhu):

ENGLISH:

European Peace: Eastern Enlargement and Relations with Russia

ČESKY:

Evropský mír: rozšíření EU na východ a vztahy s Ruskem

(Ladislav Garassy)

Evropský mír: rozšíření EU směrem na východ a vztahy s Ruskem
Společný návrh organizací občanské společnosti v ČR

www.debataoeu.cz

Joint proposal of civil society organizations in the Czech Republic
European Peace: Eastern Enlargement and Relations with Russia

(CLICK ON QUESTION): Detailed justification of the proposal in the Q&A

- 1) Which European Union neighbourhood should fall within the sphere of European peace?
- 2) Why should the European Union guarantee the right of peoples in the sphere of European peace to choose their relationship with the EU?
- 3) Does it mean the possibility of future membership of these countries in the European Union?
- 4) Why should predominantly Orthodox countries with ties to Russia, such as Montenegro, North Macedonia, and Moldova, become members of the European Union?
- 5) Why Serbia, an Orthodox country with close ties to Russia, should become a member of the European Union?
- 6) Why should politically unstable Bosnia and Herzegovina, plagued by intractable internal disputes and economically unviable, become a member of the European Union?
- 7) Why should economically backward Ukraine become a member of the European Union?
- 8) Why should Georgia, a distant country somewhere beyond the borders of Europe, whose neighbours are exclusive allies of Russia and Turkey and whose territory is occupied by Russia, become a member of the European Union?
- 9) And what about Belarus and Armenia, countries of the EU Eastern Partnership?
- 10) Why should the EU's political and military power guarantee the integrity of EU territory against threats from Russia?
- 11) How should the EU eliminate Russia's influence and soft power?

(KLIKNI NA OTÁZKU): Podrobné zdůvodnění návrhu v otázkách a odpovědích

- 1) Jaké sousedství Evropské unie by mělo spadat do sféry Evropského míru?
- 2) Proč má Evropská unie ručit za právo národů ve sféře Evropského míru zvolit si svůj vztah k EU?
- 3) Znamená to možnost budoucího členství uvedených zemí v Evropské unii?
- 4) Proč by se měly převážně pravoslavné země s vazbou na Rusko, jako jsou Černá Hora, Severní Makedonie a Moldávie, stát členy Evropské unie?
- 5) Proč by se mělo Srbsko, pravoslavná země s úzkou vazbou na Rusko, stát členem Evropské unie?
- 6) Proč by se měla politicky nestabilní Bosna a Hercegovina, zmítaná neřešitelnými vnitřními spory a ekonomicky neperspektivní, stát členem Evropské unie?
- 7) Proč by se měla hospodářsky zaostalá Ukrajina stát členem Evropské unie?
- 8) Proč by se měla Gruzie, vzdálená země kdesi za hranicí Evropy, jejíž sousedé jsou výhradně spojenci Ruska a Turecka a jejíž část území je okupována Ruskem, stát členem Evropské unie?
- 9) A co Bělorusko a Arménie, země Východního partnerství EU?
- 10) Proč by měla politická a vojenská moc EU zaručovat celistvost území EU vůči hrozbám ze strany Ruska?
- 11) Jak by měla EU eliminovat vliv a měkkou sílu Ruska?

ENGLISH: Detailed justification of the proposal in the Q&A

1) Which European Union neighbourhood should fall within the sphere of European peace?

It is in the immediate neighbourhood of the European Union in the Balkans, the Black Sea Area and Scandinavia, where there are countries that voluntarily subscribe to its values or wish to join the Union. In this area, the European Union must be strong enough to guarantee European peace – that is, their right to freely choose their relationship with the EU.

These are, in particular, the countries of the Balkans, such as Serbia, Montenegro, Bosnia and Herzegovina, North Macedonia, Albania, Kosovo and Moldova, and the countries of the Black Sea Area, such as Ukraine and Georgia. To some extent, it is also about countries in Scandinavia, such as Norway and Iceland, or in Central Europe, such as Switzerland.

2) Why should the European Union guarantee the right of peoples in the sphere of European peace to choose their relationship with the EU?

The EU should be strong enough economically, politically, and militarily to protect the countries in its neighbourhood that voluntarily subscribe to its values or wish to join the Union, from pressure from their powerful neighbours.

The European Union is unique in its ability to integrate countries that voluntarily aspire to become members. Whether for its respect for human dignity, so sorely lacking in its neighbourhood, for its wealth, or for its ability to bring together smaller nations facing pressure from powerful neighbours.

In the past, empires in particular have had the ability to integrate their neighbours, subjugating them and turning them into provinces without significant influence on decision-making at the centre. In contrast, the European Union is a voluntary integration grouping of medium-sized and smaller nation-states that have joined together in defence against the great powers, are in solidarity with each other and, as equal members, participate together in the decision-making of the whole.

Like the 11 post-Communist countries of Central Europe, the Balkans and the Baltics that voluntarily joined the EU in 2004-13, the populations of other countries in the Balkans, the Caucasus and Eastern Europe are interested in joining, or even eager to join, the Union. The EU should not allow such countries to be exposed to threats from regional powers, notably Russia, Turkey, and Saudi Arabia.

3) Does it mean the possibility of future membership of these countries in the European Union?

Definitely yes. All the countries of the European Peace Sphere, that is to say, all the countries of the Balkans from Albania to Moldova, as well as Ukraine and Georgia, must have a clear perspective of future membership of the European Union, because they are part of the European geopolitical space and are making enormous efforts to adapt to the standards of the European Union.

4) Why should predominantly Orthodox countries with ties to Russia, such as Montenegro, North Macedonia, and Moldova, become members of the European Union?

Because the Balkans are part of Europe, we share a common history, geography, cultural heritage and common opportunities and challenges today (European Foreign Minister Federica Mogherini, 2018). Because Orthodoxy is already strongly embedded in the European Union and is far from being a civilisation exclusively linked to Russia, as Samuel Huntington claimed in the 1990s. Orthodox countries with a strong pro-European orientation already include EU members Greece, Romania and Bulgaria.

Orthodox countries with a strong pro-European and anti-Russian orientation are Ukraine and Georgia. Two other countries, North Macedonia and Moldova, have very strong historical, cultural, religious and linguistic links with Bulgaria and Romania, which are already members of the European Union and whose dominant links are not with Russia but with Europe.

Not only North Macedonia (from 2020) but also Montenegro (from 2017) have already confirmed their ties to the West through their NATO memberships. Montenegro already clearly linked its future to the European Union in 1997, when it introduced first the Deutsche Mark as its currency and, after its demise, the Euro. All three countries have an association agreement in force with the European Union: North Macedonia since 2004, Montenegro since 2010 and Moldova since 2016. The first two countries under the Stabilisation and Association Process (SAP) for the Western Balkans countries, the third one under the Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA) with the European Union, which gives it the four freedoms of the EU Single Market – free movement of goods, services, capital and people.

Montenegro formally applied to join the EU in 2008 and accession negotiations have been ongoing since 2012. North Macedonia submitted its application in 2004 and accession negotiations were launched in 2020 after the country signed the Prespa Agreement in 2018 to normalise its relations with Greece and to rename the country. Currently, relations with Bulgaria, which rejects the existence of the Macedonian language, remain strained. In its 2018 Strategy for the Western Balkans, the European Union identified both Montenegro and North Macedonia as future members of the Union.

5) Why Serbia, an Orthodox country with close ties to Russia, should become a member of the European Union?

Because Serbia has been closely linked culturally and politically with Europe for almost two hundred years. Because Belgrade, like Vienna, Prague, Budapest, and Bucharest, has been built into a modern city in the manner of Paris. Because Serbia is well advanced in its EU accession negotiations. Because Greece, with which Serbia has close cultural ties, is also in the EU. And because Serbia is surrounded by EU countries such as Romania, Bulgaria, Hungary, and Croatia.

The Serbian national movement originated in the 1820s in the territory of Austria-Hungary in Budapest and Vojvodina. Serbia was already an ally of France in the First World War. After the war, Yugoslavia (initially as the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes) became one of the three key pro-French countries in Central and Eastern Europe that together formed the Little Entente (the others were Czechoslovakia and Romania). Even after the Second World War, Tito's communist regime maintained close relations with Western Europe, and generations of Serbs grew up with close cultural ties to it. These ties were briefly severed by the regime of Slobodan Milosevic, who rode a wave of Serbian nationalism, irredentism, and expansionism, backed by Russia, in 1987-2000.

However, Serbian politics after 2000 reasserted itself in favour of the country's European direction. In 2008, an association agreement with the EU was signed, in 2009 Serbia applied to join the EU and visas for Serbs travelling to the Schengen area were lifted, and in 2012 the country officially became a candidate for EU accession. The association agreement with the EU in the framework of the Stabilisation and Association Process (SAP) for the Western Balkans countries entered into force in 2013, and negotiations for Serbia's accession began in 2014. In its 2018 Strategy for the Western Balkans, the European Union identified Serbia as a future member of the Union.

Serbia fully committed to cooperate with the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY) as early as 2007. Also, in 2013, it signed the Brussels Treaty on the normalisation of relations with Kosovo, under which it committed not to block Kosovo's path towards the European Union. Also, the majority of the Serbian population supports its accession to the European Union.

6) Why should politically unstable Bosnia and Herzegovina, plagued by intractable internal disputes and economically unviable, become a member of the European Union?

Because instability will not last forever. It can be argued that the political representations of the Bosnian Muslims, Serbs and Croats are incapable of good governance and that huge funds from the European Union are being wasted in the country. That the Bosnian Serbs have close links with Russia and the Bosnian Muslims have close links with Turkey and Saudi Arabia, both being competitors of the European Union. But Bosnia's European heritage, whether through the former Yugoslavia or Austria-Hungary, is so dominant and the Bosnian emigrant community in the European Union so large that Bosnia and Herzegovina's attraction to the European Union is unrivalled by either Turkey or Russia.

Bosnia and Herzegovina linked its destiny to Europe as early as the Dayton Treaty in 1995, when the currency became the Convertible Mark, pegged first to the Deutsche Mark and then to the Euro after the former's demise. Since 2015, the country has had an association agreement with the European Union under the Stabilisation and Association Process (SAP) for the Western Balkans countries and applied for membership in 2016. It is currently considered by the EU as a potential candidate for membership. In its 2018 Strategy for the Western Balkans, the European Union identified Bosnia and Herzegovina as a future member country. Towards NATO, the country has been a participant in the Membership Action Plan (MAP) since 2018, currently as the only non-member country.

The close ties of Bosnian Serbs to Russia are primarily an expression of protest against the inability of Republika Srpska, one of Bosnia and Herzegovina's two member states, to establish close relations with Serbia. If the European Union were to stop enforcing the restrictions on Republika Srpska's autonomy guaranteed by the Dayton Peace Treaty, if it were to stop insisting on the indivisibility of Bosnia and Herzegovina and preventing Republika Srpska in Bosnia from having close relations with Serbia with the possible prospect of future mutual integration, Moscow's influence would be reduced not only among the Bosnian Serbs but also in Belgrade.

7) Why should economically backward Ukraine become a member of the European Union?

Because Ukrainians have proven in several elections since 2014 that their clear orientation towards the European Union has no alternative. It is irrelevant that Ukraine

has lost Donbas, the former engine of its economy, to the Russian occupation. European investment in western and central Ukraine or on its Black Sea coast can significantly reorient the country. European investors just need security guarantees from Euro-Atlantic structures that their investments will not be lost.

As the economic reforms around 2000 in Estonia, Slovakia, Lithuania, Poland and Romania have shown, even seemingly economically backward countries can pick themselves up and embark with unexpected vigour on the path of economic catching up with the European Union. Ukraine should be viewed in a similar way. It has the enormous advantage, moreover, that hundreds of thousands of its citizens have experience of working in the European Union.

Ukraine has had an association agreement with the European Union since 2017, has visa-free travel with the Schengen area and is part of the Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA) with the European Union, which gives it the four freedoms of the EU Single Market – free movement of goods, services, capital and people. In 2014, the European Parliament also recognised Ukraine's right to apply to join the Union.

8) Why should Georgia, a distant country somewhere beyond the borders of Europe, whose neighbours are exclusive allies of Russia and Turkey and whose territory is occupied by Russia, become a member of the European Union?

There are a number of reasons for this: its strategic location on the Black Sea coast and along the strategic gas and oil pipelines heading from the Caspian region to Europe, its strong pro-European and anti-Russian orientation, the stabilising effect of its membership on the Caucasus region, but also the strategic fact that its anchoring in Euro-Atlantic structures such as the EU and NATO is much more important than its territorial integrity.

Georgia is not an exclave somewhere in the distance. It is located on the coast of the Black Sea, which is very much a European sea. 10% of the length of its coastline is made up of European Union members Bulgaria and Romania. The other 48% is the coastline of Ukraine, which has ambitions to become a member of the EU. If Georgia were to become a member, three-fifths of the Black Sea coastline would be the coastline of the European Union.

Moreover, it is not true that Georgia is not a European country at all. Definitions of the south-eastern border of the European continent differ. In particular, four definitions of this border have been commonly used over the last two centuries, ranging from the northernmost on the Don River, the border in the Kum-Manych depression, the border at the main watershed of the Greater Caucasus, and the southernmost one along the Araxes and Akhurian rivers, defining the Soviet Union's border with Turkey and Iran. The three Transcaucasian republics of the Soviet Union, including Georgia, were commonly regarded as the "European republics" of the USSR. Georgia now has closer cultural and political ties to Europe than to West Asia and, by extension, the Middle East, so it naturally became one of the six post-Soviet republics in the EU's Eastern Partnership.

Georgia has had an association agreement with the European Union since 2016 and has had visa-free travel to the Schengen area since 2017. It has also been part of the Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA) with the European Union since 2016, which gives it the four freedoms of the EU Single Market – free movement of goods, services, capital, and people. The vast majority of its population and political representation support membership. The current government plans to apply for EU

membership in 2024. Georgia is also seeking its inclusion in the NATO Membership Action Plan (MAP), which was already under negotiation at the 2008 NATO Bucharest Summit.

It is true that Georgia is located between Russia and its ally Armenia on the one hand and Turkey and its ally Azerbaijan on the other. However, Georgia has been the most resistant of all the post-Soviet countries to Russian power groups such as the Commonwealth of Independent States (CIS) or the Eurasian Economic Union (EAEU). It is also a rapidly developing country, which has continuously aligned itself with the West since the Rose Revolution in November 2003. Georgia's membership of the European Union and other Euro-Atlantic structures, including NATO, can be a stabilising factor in the volatile Caucasus region. After all, there is the experience of 1918, when Georgia under the German protectorate was protected from a terrible war to the south, east and north of its borders.

Many opponents of Georgia's membership of the Euro-Atlantic structures argue that part of its territory is occupied by Russia, so that after joining the EU, the Union would find itself in direct conflict with Russia. The bad precedent here is the entry of Cyprus in 2004, part of whose territory is occupied by Turkey. However, Georgia, with its long-standing anti-Russian orientation, has no strategic alternative other than rapprochement with the European Union. The territories occupied by Russia are not ethnically Georgian but are the nation states of the Abkhazians and Ossetians. Therefore, more important than preserving Georgia's integrity may be considered its firm anchorage in the West.

The model here is Adenauer's Germany after World War II, which had two alternatives. Either it could have maintained its national integrity as a neutral country in the power vacuum between the West and the Soviet Union. Or it could have joined NATO and become part of the West without the territories occupied by Russia, where communist East Germany was created. It chose the latter option, which allowed the Federal Republic of Germany to become one of the richest, most economically advanced, and politically influential countries in Europe. Georgia should choose the same path.

Moreover, Abkhazia and South Ossetia, which are occupied by Russia, had already expressed a clear desire not to become part of an independent Georgia during the collapse of the Soviet Union in 1991 as autonomous entities, which, in accordance with Soviet law at the time, should have resulted in their separation from Georgia. In this, they differ fundamentally from the Ukrainian Crimea or the Moldovan Transnistria, the former of which did not want to exercise this option at the time, while the latter never had this right as it was not an officially recognised autonomous entity. The security and political future of Georgia, located in the Caucasus, which is torn by fierce rivalry between Russia and Turkey, is so important that it should join the European Union and NATO at all costs, even at the cost of giving up Abkhazia and South Ossetia. After all, Russian Foreign Minister Lavrov declared back in 2019 that Georgia's entry into NATO without Abkhazia and South Ossetia would not be considered an act of war by Russia.

9) And what about Belarus and Armenia, countries of the EU Eastern Partnership?

Unlike Ukraine, Moldova, and Georgia, these two countries have much closer relations with the EU's competitor Russia than with the EU itself. Therefore, there is currently no realistic medium-term prospect of these two countries joining the European Union.

Armenia. Until the fall of the Ottoman Empire at the end of the First World War, the Armenians were naturally embedded in the Middle Eastern environment along with the Turks, the Caucasian Tatars (Azerbaijanis), Persians, Kurds, Assyrians, Greeks, Arabs, Berbers and Jews. However, after the emergence of nation-states on the ruins of the Ottoman Empire, particularly Turkey and Azerbaijan,

which were hostile to Armenians, and the loss of interest in the Caucasus and Eastern Anatolia by the USA, Britain, Italy and France, Armenians found themselves isolated. Their only link to the rest of the world was Russia, which reconquered Armenia in 1922. Although Armenia, unlike Russia, is not an Orthodox country, even after the collapse of the Soviet Union, Russia is the only relevant ally of a weak Armenia that can protect it from a potentially hostile Turkey and Azerbaijan. Closer relations with the European Union are thus logically hampered by Armenia's membership in the Russian power blocs, the Eurasian Economic Union (EAEU) and the Collective Security Treaty Organisation (CSTO).

Although some Armenian political circles claim to be pro-Western and pro-European, the only route for landlocked Armenia to Europe is through Georgia. But Georgia is rather hostile to Armenia for two reasons. One is the Armenian irredentism in the Lori and Javakheti regions, which led to the war in December 1918 and the political conflict in the 1990s. The other is Georgia's alliance with Azerbaijan against Russia in the GUAM organisation, and also with Turkey along the Baku-Tbilisi-Ceyhan (BTC) pipeline and South Caucasus Pipeline (SCP). Therefore, even Armenia's democratic regime has no chance to establish closer relations with the European Union after the Velvet Revolution in spring 2018. Its isolation was demonstrated by the Karabakh war in autumn 2020. Unfortunately, Armenia, although democratic, is nothing more than a democratic experiment of the Putin regime in its satellite state.

However, the Karabakh war also showed the weakness of Russia, which, if it was to maintain close relations with Azerbaijan in the face of strong competition from Turkey, must have necessarily betrayed Armenia. Armenia thus found itself in a power vacuum somewhere between Russia and the EU. In 2021, the Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement (CEPA) between Armenia and the EU came into force and Armenian politicians are considering applying for EU membership. However, until Armenia is able to establish friendly relations with Georgia, the Nagorno-Karabakh issue is finally resolved with Azerbaijan and the Armenian Genocide issue with Turkey, but also until the European Union is powerful enough to make Ukraine and Georgia an unquestionable part of it, Armenia cannot become a member or candidate for EU membership, and Russia will remain its only geopolitical alternative.

A partially free **Belarus** did emerge after the collapse of the Russian Empire and the subsequent Peace of Brest-Litovsk in March 1918 under a German protectorate, but it lasted only eight months and did not survive the withdrawal of German troops at the end of the First World War. No national identity could have developed in such a short period. The Bolsheviks replaced it with the so-called Litbel (Lithuanian-Belarusian Soviet Socialist Republic), which was occupied by Poland and Bolshevik Russia in the summer of 1919 after six months of existence. Eventually, Belarus was divided in the summer of 1920: the west around the cities of Bialystok, Grodno and Brest went to Poland, the east around Smolensk to Soviet Russia, and the central part around Minsk became the Belarusian Soviet Socialist Republic, which joined the Soviet Union in December 1922. The Belarusians failed to establish a national identity even under Soviet rule in 1922-91, and most of its population spoke Russian.

In 1991, Belarus found itself as an independent state without a clear national identity. It was therefore logical that after Lukashenko came to power (1994), a new association with Russia followed: first as the Association of Russia and Belarus (1996), then the Union of Russia and Belarus (1997) and then the Union State (2000). Under Lukashenko's regime, Belarusian national symbols and national language are suppressed, so a substantial part of the population sees their country as a kind of derivative of Russia and sees its place in the Eurasian Economic Union (EAEU) rather than in the EU. Even the mass opposition movement that emerged after the rigged elections in the summer of 2020 has always stressed that it is not anti-Russian, which is in stark contrast to the Ukrainian national movement after the 2014 Maidan. Thus, unlike in Ukraine, the Belarusian anti-regime movement can be considered more as a

democratic alternative to the Russian state. Even if successful, it would at most be a democratic experiment by the Putin regime in its satellite state, similar to the situation in Armenia. Even if Belarusian national identity were to eventually establish itself after the collapse of the Lukashenko regime, it is unlikely that it would win out in the short term in opposition to Russia and turn towards the European Union. Thus, even in the medium term, Belarus cannot be considered a potential member of the European Union.

10) Why should the EU's political and military power guarantee the integrity of EU territory against threats from Russia?

Because Russia never respects the sovereignty of states that come into its sphere of influence. Because Russia is hostile to the European Union. Its political elites consider the collapse of the Soviet Union and therefore the independence of the post-Soviet members of the European Union (Estonia, Latvia and Lithuania) and other post-communist EU members (Poland, the Czech Republic, Slovakia, Hungary, Romania and Bulgaria) to be Russia's greatest tragedy. And because Russia is conducting propaganda operations against the European Union aimed at disintegrating the European Union as an economic competitor or controlling the economies of its selected members to serve Russia's interests. Another objective is to win over some of the countries of Central and Eastern Europe and Scandinavia to the Eurasian Economic Union (EAEU) integration grouping, which would enable Russia to resume its great power role on the global stage.

Russia's smaller neighbours have serious reasons to fear its expansionism. Russia has long had a problem with respecting the sovereignty of neighbours it gains into its sphere of influence. This makes it different from its Western partners or rivals.

It is well known how it has interfered in developments in the countries of Central and Eastern Europe after 1945. How the Soviet Union staged the conviction of László Rajk in Hungary in 1949, Milada Horáková in Czechoslovakia in 1950 and Rudolf Slánský in 1952. How it intervened militarily in Hungary in 1956 and in Czechoslovakia in 1968 in order to install political representations willing to serve its interests unconditionally. How Russia intervened militarily in Ukraine in 2014 once the Ukrainians decided to go independent.

It is useful to compare this with the political developments in Iraq, which was under US occupation in 2003-11. In the 2005 elections, the pro-Iranian Supreme Council for the Islamic Revolution in Iraq (SCIRI) was the most successful in Shiite areas and the Muslim Brotherhood-affiliated Tawafuq party in Sunni areas. Although both formations were strongly anti-American, this did not prevent their leaders, Adil Abdul-Mahdi and Tariq al-Hashimi, from becoming vice presidents of Iraq under US occupation. Another SCIRI leader, Ayatollah Abdul Aziz al-Hakim, was even rotating president of Iraq in December 2003. In the 2018 elections, the top two positions went to the Forward (Saairun) formation of cleric Muqtada al-Sadr, bringing together anti-American and anti-Iranian Shi'ite forces, and the Conquest (Fatah) formation of Hadi al-Amiri, bringing together pro-Iranian Badr, Asa'ib and Kata'ib militias. Both formations are strongly anti-American, yet the United States, as a recent occupier, has not undertaken military intervention to oust them.

In 1992, the Treaty of Union was signed, establishing Russia's new federal structure after the collapse of the Soviet Union. It built on the notion of sovereignty of ethnically non-Russian republics, which were already moving towards their sovereignty under Gorbachev's negotiations on a new union treaty for the Soviet Union in the first half of 1991, which was interrupted by the August coup. In line with

sovereignty under the 1992 Russian Union Treaty, republics such as Tatarstan, Bashkortostan, Yakutia-Sakha and Karelia signed state treaties with Moscow that anchored their essentially confederal relations with Russia. But Russia itself violated its own union treaty that established it, and after Yeltsin's coup against parliament in the fall of 1993, adopted a federal constitution that did not allow for such confederal relations. Russia's Constitutional Court subsequently declared all state treaties between Moscow and non-Russian republics unconstitutional and annulled them. Putin's post-2000 regime even went so far as to abolish their ability to elect their own presidents for a period of time, replacing them with appointed heads of administration. This is how Russia was able to deal with the sovereignty of the republics in its sphere of influence.

Chechnya, unlike the other republics, even chose complete independence. When President Yeltsin's popularity declined, he decided to win it by war. Russia lost the first Chechen war (1994-96) and was forced to sign a peace treaty with Chechnya in May 1997, establishing bilateral relations between Russia and Chechnya and leaving open the future status of Chechnya past 2001, including its possible full independence. However, Russia chose the terrorist attack on neighbouring Dagestan as a pretext and abrogated the treaty in 1999. When Putin became prime minister in 1999, he used attacks on residential buildings in several Russian cities, probably planted by Russian intelligence (in one case Russian agents were even caught by police), blamed on Chechens, to gain popularity for the upcoming presidential election and to unleash a second Chechen war that devastated the country. After the Chechen nationalists were liquidated, the republic was taken over by Moscow-backed bandit groups, led by a new pro-Russian Chechen president. His gangster forces are doing Moscow's 'dirty job' in liquidating the Russian opposition and in Russian battlefields such as the Ukrainian Donbas and Libya. The role of liquidated Chechen nationalists has been taken over by Islamists who have become top fighters on all fronts of global jihadism, including the Islamic State in Iraq and Syria (ISIL). This is how Russia can turn a country yearning for freedom into a haven for gangsters and extremists.

Contrast this with the European Union, which allowed the UK full independence after the 2016 referendum. Or with Canada, which in 1995 was prepared to grant independence to its francophone state of Quebec if its citizens so decided in a referendum. Or with the UK, which was prepared to grant independence to Scotland after the 2014 referendum if its citizens voted to do so. Or with France, which is prepared to grant independence to New Caledonia if the citizens vote for it in one of a trio of referendums in 2018, 2020 and 2022. Or with Belgium, where the federal constitution prescribes two divisions, into territorial regions and linguistic communities. Yet no one has a problem with the fact that the Flemish had already merged the territorial Flemish region with the linguistic Flemish Community in 1980, long before the federalisation of Belgium in 1993, to create a united Flanders under the leadership of the Flemish Parliament and the Flemish government, thus creating a state within a state in Belgium. Even with Spain, which, although it rejects Catalonia's right to independence, voted for in a referendum and proclaimed by the legally elected Catalan Parliament, the separatists are nevertheless tried in civil courts and the Spanish are not bombing the Catalan capital of Barcelona as the Russians have razed the Chechen capital of Grozny.

Meanwhile, in Western countries such as the US, Canada and Australia, the post-Cold War expansion of indigenous rights has seen Native American, Inuit and Aborigine tribes gaining new reservations and vast autonomous territories, often removed from the jurisdiction of member states and placed directly under the federation. In Norway, Sweden and Finland, autonomous Sami parliaments were established in 1989, 1993 and 1995 for the local Lapponian population, with seats in the towns of Karasjok, Kiruna and Inari. Russia is moving in the opposite direction. From Soviet times until 2005, in addition to the non-Russian republics, it also had 10 autonomous okrugs for the small indigenous tribes of the Far North and Far East that were regular members of the federation. Of these, 6 were liquidated during the

Putin era and subordinated to neighbouring Russian regions. In 2005, three autonomous districts were liquidated: the Taymyr Dolgan-Nenets, the Evenk and the Komi-Permyak. This was followed in 2007 by the Koryak Autonomous Okrug and in 2008 by the two Buryat Autonomous Okrugs: the Agin Buryat and the Ust-Orda Buryat. But even of the remaining four autonomous okrugs, only the Chukotka Autonomous Okrug is a full member of the Federation. The other three, the Nenets, the Yamal-Nenets and the Khanty-Mansi, are administratively subordinated to neighbouring Russian regions.

The Russians have experience with the liquidation of autonomous formations dating back to the end of the Second World War. At that time, Chechens, the Ingush, Balkars, the Karachay, Kalmyks and Crimean Tatars were forcibly displaced to Siberia and Central Asia and their autonomies were liquidated. The autonomy of the first five was restored only after Stalin's death, in 1957. The last one was restored only in 1991, but the return of all Crimean Tatars was not allowed.

It is also worth remembering the traditional Russian way of disguising future annexation of foreign territories. It is still relevant today, which is why Russia created the Donetsk People's Republic and the Luhansk People's Republic in eastern Ukraine in 2014. As early as February 1918, the puppet Donetsk-Krivoi Rog Soviet Republic was a Russian cover for the destruction of independent Ukraine. But this example is far from unique.

In the war with Finland in the winter of 1939-40, the Soviet Union failed to annex Finland, which had been part of the Russian Empire until 1917. Therefore, in March 1940, the former Karelian Autonomous Republic, together with some occupied territories of Finland, was upgraded to the Karelian-Finnish Soviet Socialist Republic as a full member state of the Soviet Union. The intention was to win over the Finns in the future by promising them equal status in the Soviet Union. Since, despite the Soviet occupation of Finland after World War II, there were no suitable circumstances for annexation, the Karelian-Finnish Republic was demoted back to the Karelian Autonomous Republic in 1956.

Bessarabia, inhabited by Romanians, broke away from the Russian Empire in April 1918 and joined Romania. The Soviet Union was thus separated from Romania by the Dniester River. However, it still claimed access to the delta of Europe's largest river, the Danube, and so the Moldavian Autonomous Republic was established on the left bank of the Dniester, in territories with a Ukrainian ethnic majority. In June 1940, the Soviet Union, in accordance with the Nazi-Bolshevik Ribbentrop-Molotov Pact, re-annexed Bessarabia and annexed most of its territory to the Moldavian Autonomous Republic, thus upgrading it to the Moldavian Soviet Socialist Republic as a full member state of the Soviet Union. The Moldavian Autonomous Republic thus served to legitimise the occupation of part of Romanian territory.

Outer Mongolia broke away from the Chinese Empire as an independent Mongolian khanate in 1911 with Russian assistance. In 1924, the Bolshevik Revolution triumphed there, and the country became one of the first satellites of the Soviet Union. The Soviet Union envisaged the annexation of Mongolia, so in 1925 the two autonomous regions inhabited by Mongolian Buryats in Russia were combined to form the Buryat-Mongol Autonomous Republic, which would serve to legitimise the future annexation of Mongolia. By 1937, when the Soviet Union failed to annex, the territory of the autonomous republic was divided into several parts, its communist leadership was liquidated, and large numbers of Russians were resettled on its territory. When the Soviet Union failed to annex even during World War II, it abandoned this ambition in 1958, and the remnant Buryat-Mongol Autonomous Republic was renamed the Buryat Autonomous Republic.

And how does Russia treat countries that it itself recognizes as independent? The autonomous republic of Abkhazia refused to participate in the referendum on Georgia's independence in March 1991 and demanded to be upgraded to a full member state of the Soviet Union, which the Soviet Union's perestroika laws at the time allowed in the event of Georgia's withdrawal from the union. From August

1992 to September 1993, at the height of the civil war in Georgia, Abkhazia fought a war for independence from Georgia. With the help of Russia, Armenia, and Muslim separatists from the North Caucasus, it managed to win. The consequence was the expulsion of 200 to 250 thousand Georgians, making Abkhazians a majority in their own country after decades. Georgia was subordinated to Russia and forced to join the Commonwealth of Independent States (CIS) in December 1993. In the aftermath of the Rose Revolution in November 2003, the new authorities in Georgia sought to recreate a Georgian nation-state, even at the cost of subordinating all three autonomous entities. Following the successful subordination of the Ajara Autonomous Republic in May 2004, Georgia also attempted to subordinate Abkhazia and South Ossetia in 2008. Russia used this as an excuse to intervene militarily in Georgia in August 2008. After the withdrawal of Russian troops from Georgia's interior, both Abkhazia and South Ossetia were occupied by Russia. Their inhabitants acquired Russian citizenship and Russia recognised them as independent countries. Already in 2006, Russia created the Community for Democracy and Human Rights (CDHR) as a framework for them to associate with organisations under Moscow's rule: the Eurasian Economic Union (EAEU), the Collective Security Treaty Organisation (CSTO) and the Commonwealth of Independent States (CIS).

Despite all these formal steps by Russia towards Abkhazia's independence, its practical policy is typically Russian. In Abkhazia, Russian is the official language and the language of instruction in schools. The Abkhaz language, spoken by the majority of the country's population, has only the status of a subject of instruction, like foreign languages. Although the Abkhazians, together with the North Caucasian Kabardins, Cherkesses, Abazins, Adygeans and Shapsugs, formed a larger Circassian nation, which was only artificially dismembered by Stalin, their children are not allowed to learn in schools about the Russian genocide of the Circassians in 1864-70, to which some 800 000 people, or three quarters of the Circassian nation, fell victim. Nor may it be spoken about publicly, even though it is the greatest historical event in the nation's history. Russia therefore formally talks about independence, but in reality, it is carrying out the assimilation of these conquered peoples.

Russia's relationship with the Crimean Tatars is similar. The Autonomous Republic of Crimea was established in October 1921 as an autonomy of the Crimean Tatars. The Soviet law on the restoration of the autonomy of Crimea of March 1991 directly stated that it was a restoration of the autonomy abolished in June 1945, i.e. as a result of the expulsion of the Crimean Tatars in May 1944. Yet the Russians usurped these autonomous rights of the Crimean Tatars. In a rigged referendum in March 2014, they decided to join Russia without respecting the opinion of the elected body of the Crimean Tatars, the Majlis, which rejected joining Russia. Following the annexation of Crimea to Russia, Crimean Tatar leaders have been prosecuted by the Putin regime.

11) How should the EU eliminate Russia's influence and soft power?

The European Union should support the self-confidence and economic strength of the countries of Central and Eastern Europe, especially Ukraine and Greece, which have the greatest influence in eliminating Russia's soft power. It should integrate Serbia and the other Orthodox countries of the Balkans as tightly and as quickly as possible and provide maximum security guarantees for Georgia. It should also encourage the cultural self-confidence of the Slavic and Orthodox nations in the European Union to become less susceptible to Russia's power ambitions.

Russian propaganda pays special attention to three groups of countries that are thus more vulnerable to Russian expansionist efforts, especially Russian soft power.

The first group is the Slavic countries, which are attracted by Russian propaganda through the means of Pan-Slavism. These include the Czech Republic, Slovakia, Bulgaria, North Macedonia, Serbia, Montenegro, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Slovenia, Ukraine, and Poland.

The second group is the Orthodox countries, which are attracted by the claim that the values of Europe and the West are at odds with Orthodoxy. These include Greece, Cyprus, Romania, Moldova, Georgia, and Slavic Orthodox countries such as Serbia, Montenegro, Bulgaria, North Macedonia, and Ukraine. It also includes Armenia, although it is not a Byzantine Orthodox country but an Oriental Orthodox one.

The third group are the countries that broke away from the Russian Empire or the Soviet Union during the 20th century, and Russia promises them the opportunity to exploit the supposedly unlimited natural resources of the country on favourable terms. These include Finland, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland, Ukraine, Moldova, Georgia, Armenia, and Azerbaijan. It also includes countries that were tied to the Soviet Union by the Warsaw Pact and the Council for Mutual Economic Assistance (COMECON), such as Hungary, Poland, the Czech Republic, Slovakia, Romania, Bulgaria, and Albania.

In these countries, Russia has the advantage that a large part of the population listens to the appeal of Russian propaganda and is willing to cooperate both in the promotion of Russian economic interests and in active participation in political groups that further its interests. The elimination of Russian soft power is particularly important on two levels.

The first level is the self-confidence of the inhabitants of the Slavic and Orthodox states in the European Union and on their borders. Here, economic success plays an important role. There are four key countries in the CEE region: Poland, Greece, Ukraine, and Serbia. Poland and Greece because they are regional powers: Poland is the most powerful Slavic country and Greece is the most influential Orthodox country. Their influence on other countries in the region is great and their failure would mean the collapse of the eastern wing of the European Union. Also, Poland's close ties to the US and Greece's close ties to Russia and China could pose a threat to EU cohesion. Ukraine is the closest to Russia historically and culturally of all the countries in the region (not counting Belarus) and Russia's ability or inability to actively enter the region depends on the success of Ukraine's national revolution. Serbia, on the other hand, is the only country that has experienced a military confrontation with Europe and the West since the end of the Cold War. This is why its loyalty to Europe is the lowest of all the countries in the region and why there is a threat that in the event of a more serious crisis Serbia could be the first to initiate a wave of eastern countries leaving the Union. That is why it must be given special attention.

For this reason, it is important to strengthen Ukraine, which has lost the core of its economy through the occupation of Donbas, and Greece, which, although it has overcome its debt crisis, is still extremely indebted. A significant part of European investment, particularly in industry, should therefore be directed to Ukraine and Greece. Serbia, for its part, needs to be integrated as quickly and tightly as possible into European political, economic and security structures, so that it is as independent of Russia as possible.

The second level is the cultural recognition of the people of the region so that they do not succumb to the cultural lure of Russia. It should be stressed that the spiritual centre of Orthodoxy is not Russia, but Greece and Constantinople. That the historical centre of Slavic statehood is also not Russia, but Moravia on the Czech-Slovak border, Bulgaria's Pliska and Preslav, Poland's Gniezno and Ukraine's Kiev. That the total population and economic power of the Slavic or Orthodox countries that are members of, are candidates for, or intend to apply for membership of the European Union is equal to that of Russia. Within the European Union, the Slavic and Orthodox countries of Central and Eastern Europe should emancipate themselves together to create a cultural and spiritual legacy of Euro-Slavism and Euro-

Orthodoxy that is not dependent on Russia and that itself demonstrates soft power towards Russia, both in terms of their economic self-confidence and in terms of respect for human dignity, freedom, the rule of law and democratic governance.

ČESKY: Podrobné zdůvodnění návrhu v otázkách a odpovědích

1) Jaké sousedství Evropské unie by mělo spadat do sféry Evropského míru?

Je to bezprostřední sousedství Evropské unie na Balkánu, v Černomoří a ve Skandinávii, kde se nacházejí země, hlásící se dobrovolně k jejím hodnotám, případně toužící po vstupu do Unie. V této oblasti musí být Evropská unie dostatečně silná, aby zemím zaručila Evropský mír – tedy jejich právo svobodně si zvolit svůj vztah k EU.

Jde zejména o země Balkánu, jako Srbsko, Černá hora, Bosna a Hercegovina, Severní Makedonie, Albánie, Kosovo a Moldávie, dále o země Černomoří, jako Ukrajina a Gruzie. Do určité míry jde i o země ve Skandinávii, jako Norsko a Island, nebo ve střední Evropě, jako Švýcarsko.

2) Proč má Evropská unie ručit za právo národů ve sféře Evropského míru zvolit si svůj vztah k EU?

EU by měla být dostatečně ekonomicky, politicky i vojensky silná, aby země ve svém sousedství, hlásící se dobrovolně k jejím hodnotám, případně toužící po vstupu do Unie, ochránila před nátlakem mocných sousedů.

Evropská unie je jedinečná svou schopností integrovat země, které z vlastní vůle usilují o možnost stát se jejími členy. Ať už pro její respekt k lidské důstojnosti, tak velmi chybějící v jejím sousedství, pro její bohatství nebo pro její schopnost spolupráce menších národů čelících nátlaku mocných sousedů.

V minulosti měly schopnost integrovat své sousedy zejména říše, které si je podrobovaly a měnily je v provincie bez významnějšího vlivu na rozhodování v centru. Naopak, Evropská unie je dobrovolným integračním uskupením středně velkých a menších národních států, které se spojily v obraně před velmocemi, jsou vzájemně solidární a jako její rovnoprávní členové se společně podílejí na rozhodování celku.

Podobně jako 11 post-komunistických zemí střední Evropy, Balkánu a Pobaltí, které do EU dobrovolně vstoupily v letech 2004-13, i obyvatelstvo dalších zemí Balkánu, Kavkazu a východní Evropy stojí o vstup, nebo dokonce touží po vstupu do Unie. Evropská unie by neměla dovolit, aby byly takovéto země vystaveny hrozbám regionálních mocností, zejména Ruska, Turecka a Saúdské Arábie.

3) Znamená to možnost budoucího členství uvedených zemí v Evropské unii?

Jednoznačně ano. Všechny země sféry Evropského míru, tedy všechny země Balkánu od Albánie po Moldávii, ale i Ukrajina a Gruzie musejí mít jasnou perspektivu budoucího členství v Evropské unii, protože jsou součástí evropského geopolitického prostoru a vyvíjejí nesmírné úsilí přizpůsobit se normám Evropské unie.

4) Proč by se měly převážně pravoslavné země s vazbou na Rusko, jako jsou Černá Hora, Severní Makedonie a Moldávie, stát členy Evropské unie?

Protože Balkán je součástí Evropy, sdílíme s ním společné dějiny, geografii, společné kulturní dědictví a společné příležitosti a výzvy dneška (evropská ministryně zahraničí

Federica Mogherini, 2018). Protože pravoslaví je již dnes silně zakotveno v Evropské unii a zdaleka není civilizací výlučně spjatou s Ruskem, jak to popsal Samuel Huntington v 90. letech. Mezi pravoslavné země se silnou proevropskou orientací patří již dnes členové EU Řecko, Rumunsko a Bulharsko.

Pravoslavnými zeměmi se silnou proevropskou a protiruskou orientací jsou Ukrajina a Gruzie. Další dvě země, Severní Makedonie a Moldávie, mají velmi silné historické, kulturní, náboženské a jazykové vazby na Bulharsko a Rumunsko, které již členy Evropské unie jsou a jejichž dominantní vazby nejsou na Rusko, ale na Evropu.

Své vazby na Západ již potvrdila svým členstvím v NATO nejen Severní Makedonie (od roku 2020), ale i Černá Hora (od roku 2017). Černá Hora již v roce 1997 jasně spojila svou budoucnost s Evropskou unií, když jako svou měnu zavedla nejdříve německou marku a po jejím zániku euro. Všechny tři země mají platnou asociační dohodu s Evropskou unií: Severní Makedonie již od roku 2004, Černá Hora od roku 2010 a Moldávie od roku 2016. První dvě země v rámci Procesu stabilizace a přidružení (SAP) pro země západního Balkánu, třetí v rámci Prohloubené a komplexní zóny volného obchodu (DCFTA) s Evropskou unií, která jí poskytuje čtyři svobody Jednotného trhu EU – volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a lidí.

Černá Hora oficiálně podala svou přihlášku do EU v roce 2008 a od roku 2012 probíhají její jednání o vstupu. Severní Makedonie podala svou přihlášku již v roce 2004 a jednání o vstupu byla zahájena v roce 2020 poté, co země podepsala v roce 2018 Prespanskou dohodu o normalizaci svých vztahů s Řeckem a o novém názvu země. V současnosti zůstávají ještě napjaté vztahy s Bulharskem, které odmítá existenci makedonského jazyka. Ve své Strategii pro západní Balkán z roku 2018 označila Evropská unie Černou Horu i Severní Makedonii za země, které se v budoucnu stanou členy Unie.

5) Proč by se mělo Srbsko, pravoslavná země s úzkou vazbou na Rusko, stát členem Evropské unie?

Protože Srbsko je již téměř dvě stě let těsně kulturně a politicky spjato s Evropou. Protože Bělehrad byl, podobně jako Vídeň, Praha, Budapešť nebo Bukurešť, vybudován v moderní město po vzoru Paříže. Protože Srbsko značně pokročilo ve vyjednávání o svém vstupu do EU. Protože Řecko, s nímž má Srbsko těsné kulturní vazby, je také v EU. A protože je Srbsko obklopeno zeměmi Evropské unie, jako Rumunsko, Bulharsko, Maďarsko nebo Chorvatsko.

Srbské národní hnutí vznikalo ve 20. letech 19. století na území Rakouska-Uherska v Budapešti a ve Vojvodině. Srbsko bylo již v první světové válce spojencem Francie. Po válce se Jugoslávie (ze začátku jako Království Srbů, Chorvatů a Slovinců) stala jednou ze tří klíčových pro-francouzských zemí ve střední a východní Evropě, které spolu tvořily Malou Dohodu (dalšími byly Československo a Rumunsko). I po druhé světové válce, udržoval Titův komunistický režim těsné vztahy se západní Evropou a vyrostly generace Srbů, které s ní byly úzce kulturně spjaty. Tyto vazby na krátkou dobu přerušil režim Slobodana Miloševića, který v letech 1987-2000 naběhl na vlnu srbského nacionalismu, iredentismu a expansionismu s podporou Ruska.

Srbská politika po roce 2000 se ale znovu přihlásila k evropskému směřování země. V roce 2008 byla podepsána asociační smlouva s EU, v roce 2009 Srbsko podalo přihlášku do EU a byla zrušena víza pro Srby cestující do Schengenského prostoru a v roce 2012 se země stala oficiálně kandidátem pro vstup do Unie. Asociační smlouva s EU v rámci Procesu stabilizace a přidružení (SAP) pro země západního Balkánu vstoupila platnost v roce 2013 a v roce 2014 byla zahájena jednání o vstupu Srbska. Ve své

Strategii pro západní Balkán z roku 2018 označila Evropská unie Srbsko za zemi, která se v budoucnu stane členem Unie.

Srbsko se již v roce 2007 plně zavázalo ke spolupráci s Mezinárodním soudním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY). V roce také 2013 podepsalo s Kosovem Bruselskou smlouvu o normalizaci vzájemných vztahů, podle níž se zavázalo, že nebude blokovat cestu Kosova směrem k Evropské unii. Také většina obyvatel Srbska podporuje jeho vstup do Evropské unie.

6) Proč by se měla politicky nestabilní Bosna a Hercegovina, zmítaná neřešitelnými vnitřními spory a ekonomicky neperspektivní, stát členem Evropské unie?

Protože nestabilita nepotrvá věčně. Lze namítat, že politické reprezentace bosenských Muslimů, Srbů a Chorvatů nejsou schopny dobrého vládnutí a v zemi se ztrácí obrovské prostředky z Evropské unie. Že bosenská Srbové mají těsné vazby na Rusko a bosenská Muslimové zase na Turecko a Saúdskou Arábii, tedy konkurenty Evropské unie. Jenže evropské dědictví Bosny, ať už prostřednictvím bývalé Jugoslávie nebo Rakousko-Uherska je tak dominantní a bosenská emigrantská komunita v Evropské unii tak početná, že přitažlivost Bosny a Hercegoviny k Evropské unii nemá konkurenci ani v Turecku, ani v Rusku.

Bosna a Hercegovina spojila svůj osud s Evropou již Daytonskou smlouvou v roce 1995, kdy se měnou stala konvertibilní marka navázaná nejdříve na německou marku, po její zániku na euro. Od roku 2015 má země platnou asociační dohodu s Evropskou unií v rámci Procesu stabilizace a přidružení (SAP) pro zemi západního Balkánu a v roce 2016 podala přihlášku na členství. V současnosti ji EU považuje za potenciálního kandidáta na členství. Ve své Strategii pro západní Balkán z roku 2018 označila Evropská unie Bosnu a Hercegovinu za zemi, která se v budoucnu stane členem Unie. Vůči NATO je země od roku 2018 účastníkem Akčního plánu členství (MAP), v současnosti jako jediná nečlenská země.

Úzké vazby bosenských Srbů na Rusko jsou především vyjádřením protestu vůči nemožnosti Republiky srbské, jednoho ze dvou členských států Bosny a Hercegoviny, navázat úzké vztahy se Srbskem. Kdyby Evropská unie přestala prosazovat omezení autonomie Republiky srbské, zaručené Daytonskou mírovou smlouvou, kdyby přestala trvat na nedělitelnosti Bosny a Hercegoviny a bránit v těsných vztazích Republiky srbské v Bosně se Srbskem s možnou perspektivou budoucí vzájemné integrace, omezil by se vliv Moskvy nejen mezi bosenskými Srby, ale i v Bělehradě.

7) Proč by se měla hospodářsky zaostalá Ukrajina stát členem Evropské unie?

Protože Ukrajinci v několika volbách od roku 2014 dokázali, že jejich jasná orientace na Evropskou unii nemá žádnou alternativu. Není podstatné, že Ukrajina ztratila ruskou okupací Donbas, bývalý motor své ekonomiky. Evropské investice na západní a střední Ukrajině nebo na jejím černomořském pobřeží mohou zemi výrazně přeorientovat. Evropské investice akorát potřebují bezpečnostní garance ze strany euro-atlantických struktur, že se jejich investice neztratí.

Jak ukázaly ekonomické reformy kolem roku 2000 v Estonsku, na Slovensku, v Litvě, v Polsku nebo v Rumunsku, i zdánlivě hospodářsky zaostalé země se mohou zvednout a s nečekanou razantností se

vydat na cestu ekonomického dobíhání Evropské unie. Podobně je třeba nahlížet i na Ukrajinu. Ta má navíc obrovskou výhodu, že statisíce její občanů má zkušenosti s prací na území Evropské unie.

Ukrajina má od roku 2017 platnou asociační dohodu s Evropskou unií, má zaveden bezvízový styk se Schengenskou oblastí a je součástí Prohloubené a komplexní zóny volného obchodu (DCFTA) s Evropskou unií, která jí poskytuje čtyři svobody Jednotného trhu EU – volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a lidí. V roce 2014 Evropský parlament také uznal právo Ukrajiny podat přihlášku do Unie.

8) Proč by se měla Gruzie, vzdálená země kdesi za hranicí Evropy, jejíž sousedé jsou výhradně spojenci Ruska a Turecka a jejíž část území je okupována Ruskem, stát členem Evropské unie?

Je pro to řada důvodů: její strategická poloha na pobřeží Černého moře a podél strategických plynovodů a ropovodů mířících z kaspického regionu do Evropy, její výrazná proevropská a protiruská orientace, stabilizační efekt jejího členství na region Kavkazu, ale i strategický fakt, že její ukotvení v euro-atlantických strukturách jako EU a NATO je mnohem důležitější než její územní celistvost.

Gruzie není žádná exkláva nacházející se kdesi v dáli. Nachází se na pobřeží Černého moře, které je do značné míry evropským mořem. 10% délky jeho pobřeží tvoří členové Evropské unie – Bulharsko a Rumunsko. Dalších 48% tvoří pobřeží Ukrajiny, která má ambici stát se členem EU. Kdyby se členem stala i Gruzie, tři pětiny pobřeží Černého moře by tvořilo pobřeží Evropské unie.

Navíc není pravdou, že Gruzie není evropskou zemí. Definice jihovýchodní hranice evropského kontinentu se rozcházejí. V posledních dvou stoletích se běžně používaly zejména čtyři definice této hranice, od nejsevernější na řece Donu, přes hranici v Kumsko-manyčské depresi, hranici na hlavním rozvodí Velkého Kavkazu a nejjihnější podél řek Araks a Achurian, definující hranici Sovětského svazu s Tureckem a Íránem. Tři zakavkazské republiky Sovětského svazu, včetně Gruzie, byly běžně považovány za "evropské republiky" SSSR. Gruzie má v současnosti těsnější kulturní a politické vazby na Evropu než na západní Asii, potažmo Blízký východ, proto se přirozeně stala jednou ze šesti postsovětských republik v rámci Východního partnerství Evropské unie.

Gruzie má od roku 2016 platnou asociační dohodu s Evropskou unií a od roku 2017 má bezvízový styk se Schengenskou zónou. Od roku 2016 je také součástí Prohloubené a komplexní zóny volného obchodu (DCFTA) s Evropskou unií, která jí poskytuje čtyři svobody Jednotného trhu EU – volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a lidí. Drtivá většina její obyvatel i politické reprezentace podporuje členství. Současná vláda plánuje podat přihlášku na člena EU v roce 2024. Gruzie také usiluje o své začlenění do Akčního plánu členství (MAP) v NATO, který byl již v jednání na Bukurešťském summitu NATO v roce 2008.

Je pravdou, že Gruzie se nachází mezi Ruskem a jeho spojencem Arménií na jedné straně a Tureckem a jeho spojencem Ázerbájdžánem na straně druhé. Gruzie se ale ze všech post-sovětských zemí nejvíce bránila ruským mocenským uskupením jako Společenství nezávislých států (CIS) nebo Eurasijský hospodářský svaz (EAEU). Je také rychle se rozvíjející zemí, která se od Revoluce růží v listopadu 2003 neustále hlásí k Západu. Členství Gruzie v Evropské unii a jiných euro-atlantických strukturách včetně NATO může být stabilizujícím faktorem v nestabilním regionu Kavkazu. Ostatně, je tu zkušenost z roku 1918, kdy byla Gruzie pod německým protektorátem ochráněna před hroznou válkou na jihu, východě i severu od jeho hranic.

Mnoho odpůrců členství Gruzie v euro-atlantických strukturách argumentuje tím, že část jejího území je okupována Ruskem, takže po vstupu do EU by se Unie octla v přímém konfliktu s Ruskem. Špatným precedentem je zde vstup Kypru v roce 2004, jehož část území je okupována Tureckem. Gruzie se svou

dlouhodobě protiruskou orientací ale nemá žádnou jinou strategickou alternativu, než je sbližování s Evropskou unií. Území okupovaná Ruskem nejsou etnicky gruzínská, ale jsou národními státy Abcházů a Osetů. Proto lze za mnohem důležitější než zachování celistvosti Gruzie považovat její pevné ukotvení na Západě.

Modelem tady může posloužit Adenauerovo Německo po druhé světové válce, které mělo dvě alternativy. Buď si mohlo zachovat národní celistvost coby neutrální země v mocenském vakuu mezi Západem a Sovětským svazem. Nebo mohlo vstoupit do NATO a stát se součástí Západu bez území okupovaných Rusi, kde vzniklo komunistické Východní Německo. Zvolilo si tu druhou možnost, která umožnila Spolkové republice Německo stát se jednou z nejbohatších, hospodářsky nejvyspělejších a politicky nejvlivnějších zemí Evropy. Stejnou cestu by si měla zvolit i Gruzie.

Navíc, Abcházie a Jižní Osetie, které jsou okupovány Ruskem, vyjádřily již během rozpadu Sovětského svazu v roce 1991 coby autonomní útvary jasnou vůli nestát se součástí nezávislé Gruzie, což mělo mít v souladu s tehdejšími sovětskými zákony za následek jejich oddělení od Gruzie. V tom se zásadně liší od ukrajinského Krymu nebo moldavského Podněstří, z nichž první tuto možnost tehdy nevyužil, zatímco druhé tímto právem nikdy nedisponovalo, jelikož nebylo oficiálně uznaným autonomním útvarem. Bezpečnost i politická budoucnost Gruzie, nacházející se na Kavkaze, zmítaném tvrdým soupeřením mezi Ruskem a Tureckem, je tak důležitá, že by měla vstoupit do Evropské unie i do NATO za každou cenu, a to i za cenu vzdání se Abcházie a Jižní Osetie. Ostatně ruský ministr zahraničí Lavrov již v roce 2019 vyhlásil, že vstup Gruzie do NATO bez Abcházie a Jižní Osetie by Rusko nepovažovalo za válečný akt.

9) A co Bělorusko a Arménie, země Východního partnerství EU?

Na rozdíl od Ukrajiny, Moldávie a Gruzie, tyto dvě země mají mnohem těsnější vztahy s konkurentem Evropské unie – Ruskem než s EU samotnou. Proto v současnosti neexistuje reálná střednědobá perspektiva členství těchto dvou zemí v Evropské unii.

Arméni byli až do pádu Osmanské říše na konci první světové války přirozeně zasazeni do prostředí Blízkého východu společně s Turky, kavkazskými Tatary (Ázerbájdžánci), Peršany, Kurdy, Asyřany, Řeky, Araby, Berbery a Židy. Po vzniku národních států na rozvalinách Osmanské říše, zejména k Arménům nepřátelského Turecka a Ázerbájdžánu, a po ztrátě zájmu o Kavkaz a východní Anatólii ze strany USA, Británie, Itálie a Francie se ale Arméni ocitli v izolaci. Jejich jediným spojením se zbytkem světa se stalo Rusko, které si Arménii v roce 1922 znovu podmanilo. Přestože Arménie není na rozdíl od Ruska pravoslavná země, i po rozpadu Sovětského svazu je Rusko jediným relevantním spojencem slabé Arménie, které ji může chránit před potenciálně nepřátelským Tureckem a Ázerbájdžánem. Bližším vztahům s Evropskou unií tak logicky brání členství Arménie v ruských mocenských blocích, Eurasijském hospodářském svazu (EAEU) a Organizaci Dohody o kolektivní bezpečnosti (CSTO).

Přestože se některé arménské politické kruhy hlásí k Západu a Evropě, jedinou cestou vnitrozemské Arménie do Evropy je Gruzie. Jenomže Gruzie je vůči Arménii spíše nepřátelská, a to ze dvou důvodů. Jedním je arménský iredentismus v regionech Lori a Džavacheti, který vedl k válce v prosinci 1918 a k politickému konfliktu v 90. letech. Druhým je spojení Gruzie s Ázerbájdžánem proti Rusku v rámci organizace GUAM, a také s Tureckem podél ropovodu Baku-Tbilisi-Ceyhan (BTC) a Jihokavkazského plynovodu (SCP). Proto ani arménský demokratický režim po Sametové revoluci na jaře 2018 nemá šanci vytvořit bližší vztahy s Evropskou unií. Jeho izolovanost prokázala válka o Karabach na podzim 2020. Arménie, i když demokratická, tak bohužel není ničím jiným než demokratickým experimentem Putinova režimu ve svém satelitním státě.

Válka o Karabach ale také ukázala slabost Ruska, které, má-li si v silné konkurenci ze strany Turecka udržet blízké vztahy s Ázerbájdžánem, muselo nutně zradit Arménii. Arménie se tak octla v mocenském vakuu kdesi mezi Ruskem a EU. V roce 2021 začala platit mezi Arménií a EU Dohoda o komplexním a rozšířeném partnerství (CEPA) a arménští politici zvažují podání přihlášky za člena EU. Dokud ale Arménie nebude schopna navázat přátelské vztahy s Gruzii, nevyřeší se definitivně otázka Náhorního Karabachu s Ázerbájdžánem, případně otázka Arménské genocidy s Tureckem, ale také dokud Evropská unie nebude dost mocná, aby byly Ukrajina a Gruzie její nezpochybnitelnou součástí, nemůže se Arménie stát členem ani kandidátem na členství v Evropské unii a jeho jedinou geopolitickou alternativou zůstane Rusko.

Částečně svobodné **Bělorusko** sice vzniklo po rozpadu Ruské říše a následném Brest-litevském míru v březnu 1918 pod německým protektorátem, ale trvalo jen 8 měsíců a nepřežilo stažení německých vojsk na konci první světové války. Za tak krátké období se nemohla vyvinout žádná národní identita. Bolševici jej nahradili tzv. Litbelem (Litevsko-Běloruskou sovětskou socialistickou republikou), který byl po půl roce své existence v létě 1919 okupován Polskem a bolševickým Ruskem. Nakonec bylo Bělorusko v létě 1920 rozděleno: západ okolo měst Białystok, Grodno a Brest připadl Polsku, východ okolo Smolensku sovětskému Rusku a ve střední části okolo Minsku vznikla Běloruská sovětská socialistická republika, která se v prosinci 1922 připojila k Sovětskému svazu. Bělorusům se nepovedlo vybudovat si národní identitu ani sovětskou vládou v letech 1922-91 a většina jeho obyvatel mluvila rusky.

V roce 1991 se Bělorusko octlo jako nezávislý stát bez jasné národní identity. Bylo proto logické, že po nástupu Lukašenka k moci (1994) následovalo nové spojení Ruskem: nejdříve jako Sdružení Ruska a Běloruska (1996), poté Svaz Ruska a Běloruska (1997) a následně Svazový stát (2000). Pod Lukaškovým režimem jsou potírány běloruské národní symboly i národní jazyk, proto drtivá většina obyvatel považuje svou zemi jen za jakýsi derivát Ruska a své místo vidí spíše v Eurasijském hospodářském svazu (EAEU) než v EU. I masové opoziční hnutí, které vzniklo po zmanipulovaných volbách v létě 2020, vždy zdůrazňovalo, že toto hnutí není orientováno protirusky, což je v příkrém rozporu s ukrajinským národním hnutím po Majdanu v roce 2014. Na rozdíl od Ukrajiny tak lze běloruské protirežimní hnutí spíše považovat za demokratickou alternativu ruského státu. I v případě jeho úspěchu by šlo maximálně o demokratický experiment Putinova režimu ve svém satelitním státě, podobně jako je tomu v Arménii. I kdyby se po případném pádu Lukašenkova režimu běloruská národní identita nakonec etablovala, je málo pravděpodobné, že by se v krátkodobém horizontu vyhranila v opozici k Rusku a obrátila se směrem k Evropské unii. Bělorusko tak ani ve střednědobém horizontu nelze považovat za potenciálního člena Evropské unie.

10) Proč by měla politická a vojenská moc EU zaručovat celistvost území EU vůči hrozbám ze strany Ruska?

Protože Rusko nikdy nerespektuje suverenitu států, které se dostanou do jeho sféry vlivu. Protože Rusko se chová vůči Evropské unii nepřátelsky. Jeho politické elity považují rozpad Sovětského svazu, a tudíž nezávislost post-sovětských členů Evropské unie (Estonska, Lotyšska a Litvy) a dalších postkomunistických členů EU (Polska, Česka, Slovenska, Maďarska, Rumunska a Bulharska) za největší tragédii Ruska. A protože Rusko vede vůči Evropské unii propagandistické operace, jejichž cílem je rozpad Evropské unie jako hospodářského konkurenta, případně ovládnutí ekonomik jeho vybraných členů, aby sloužily zájmům Ruska. Dalším cílem je získání některých zemí střední a východní Evropy a Skandinávie pro integrační uskupení

Eurasijský hospodářský svaz (EAEU), který by umožnil Rusku obnovit jeho velmocenskou roli na globální scéně.

Menší sousedé Ruska mají vážné důvody, aby se obávali jeho rozpínavosti. Rusko má dlouhodobě problém s respektováním suverenity sousedů, které získá do sféry svého vlivu. Tím se liší od svých západních partnerů nebo soupeřů.

Je známo, jak po roce 1945 zasahovalo do vývoje v zemích střední a východní Evropy. Jak Sovětský svaz zinscenoval odsouzení László Rajka v Maďarsku v roce 1949, Milady Horákové v Československu v roce 1950 a Rudolfa Slánského v roce 1952. Jak vojensky intervenoval v roce 1956 v Maďarsku a v roce 1968 v Československu, aby si dosadil politické reprezentace, které budou ochotny bezpodmínečně sloužit jeho zájmům. Jak Rusko vojensky intervenovalo na Ukrajině v roce 2014, jakmile se Ukrajinci rozhodli pro nezávislý vývoj.

Je vhodné to srovnat s politickým vývojem v Iráku, který byl v letech 2003-11 pod okupací USA. Ve volbách v roce 2005 byla v šíitských oblastech nejúspěšnější proiránská Nejvyšší rada islámské revoluce v Iráku (SCIRI) a v sunnitských oblastech strana Tawafuq navázaná na Muslimské bratrstvo. Přestože obě dvě formace byly silně protiamerické, nebránilo to, aby se jejich vůdci, Adil Abdul-Mahdí a Tariq al-Hashimi, stali viceprezidenty Iráku pod americkou okupací. Další vůdce SCIRI, ajatolláh Abdul Aziz al-Hakim, byl dokonce v prosinci 2003 rotačním prezidentem Iráku. Ve volbách v roce 2018 se na prvních dvou místech umístila formace Napřed (Saaairun) klerika Muqtady al-Sadra, sdružující protiamerické a protiiránské šíitské síly, a formace Dobytí (Fatah) Hadiho al-Amiriho, sdružující proiránské milice Badr, Asa'ib a Kata'ib. Obě dvě formace jsou silně protiamerické, přesto Spojené státy, jako nedávný okupant, nepodnikají vojenskou intervenci na jejich sesazení.

V roce 1992 byla podepsána svazová smlouva zakládající novou federální strukturu Ruska po rozpadu Sovětského svazu. Navazovala na představu suverenity etnicky ne-ruských republik, které ke své suverenitě šly již podle Gorbačovových jednání o nové svazové smlouvě Sovětského svazu v první polovině roku 1991, která byla přerušena srpnovým pučem. V souladu se suverenitou podle ruské svazové smlouvy z roku 1992 podepsaly republiky jako Tatarstán, Baškortostán, Jakutsko-Sacha nebo Karelsko s Moskvou státní smlouvy, které ukotvovaly jejich v podstatě konfederativní vztahy k Rusku. Rusko ale samo porušilo svou svazovou smlouvu, která jej zakládala, a po Jelcinově puči proti parlamentu na podzim 1993 přijalo federální ústavu, která tyto konfederativní vztahy neumožňovala. Ruský ústavní soud následně vyhlásil všechny státní smlouvy mezi Moskvou a ne-ruskými republikami za protiústavní a zrušil je. Putinův režim po roce 2000 šel dokonce tak daleko, že jim na určité období zrušil možnost volit si vlastní prezidenty a nahradil je jmenovanými hlavami administrace. Takto umělo Rusko naložit se suverenitou republik ve své sféře vlivu.

Čečensko si, na rozdíl od ostatních republik, dokonce vybralo úplnou nezávislost. Když poklesla popularita prezidenta Jelcina, rozhodl se vydobýt si ji válkou. Rusko v první čečenské válce (1994-96) prohrálo a bylo nuceno s Čečenskem podepsat v květnu 1997 mírovou smlouvu, která zakládala dvoustranné vztahy mezi Ruskem a Čečenskem a nechávala otevřené budoucí postavení Čečenska po roce 2001, včetně jeho možné úplné nezávislosti. Rusko si ale jako záminku vybralo teroristický útok na sousední Dagestán a smlouvu v roce 1999 zrušilo. Když se Putin stal v roce 1999 premiérem, využil útoků na obytné domy v několika ruských městech, pravděpodobně nastražené ruskou tajnou službou (při jednom z nich byli dokonce ruští agenti dopadeni policií), z nichž byli obviněni Čečeni, aby si získal popularitu pro nadcházející volby prezidenta a rozpoutal druhou čečenskou válku, která zemi zdevastovala. Po likvidaci čečenských nacionalistů převzaly republiku banditské skupiny podporované Moskvou, v jejichž čele stanul nový proruský čečenský prezident. Jeho gangsterské jednotky dělají za Moskvu "špinavou práci" při likvidaci ruské opozice a na ruských bojištích, jako je ukrajinský Donbas nebo Libye. Roli zlikvidovaných čečenských nacionalistů převzali islámisté, kteří se stali špičkovými

bojovníky na všech frontách světového džihadismu, včetně Islámského státu v Iráku a Sýrii (ISIL). Takto Rusko umí zemi, toužící po svobodě, proměnit v útočiště gangsterů a extrémistů.

Srovnejme si to s Evropskou unií, která po referendu v roce 2016 umožnila Velké Británii úplnou nezávislost. Nebo s Kanadou, která byla v roce 1995 připravena poskytnout nezávislost svému frankofonnímu státu Québec, kdyby tak občané v referendu rozhodli. Nebo s Velkou Británií, která byla po referendu v roce 2014 ochotna poskytnout nezávislost Skotsku, kdyby si to občané odhlasovali. Nebo s Francií, která je připravena udělit Nové Kaledonii nezávislost, kdyby si jí občané odhlasovali v jednom z trojice referend v letech 2018, 2020 a 2022. Nebo s Belgií, kde sice federální ústava předepisuje dva způsoby dělení, na územní regiony a jazyková společenství. Přesto nemá nikdo problém s tím, že Vlámové již v roce 1980, dávno před federalizací Belgie v roce 1993, sloučili územní Vlámský region s jazykovým Vlámským společenstvím a vytvořili tak jednotné Vlámsko pod vedením vlámského parlamentu a vlámské vlády, čímž v Belgii vytvořili stát ve státě. Dokonce i se Španělskem, které sice odmítá právo Katalánska na nezávislost, odhlasovanou v referendu a vyhlášenou legálně zvoleným katalánským parlamentem, přesto ale separatisty soudí civilní soudy a Španělé nebombardují katalánskou metropoli Barcelonu, tak jak Rusové srovnali se zemí čečenské hlavní město Groznyj.

Zatímco v západních zemích, jako jsou USA, Kanada a Austrálie, se po skončení Studené války rozšiřují práva domorodců a domorodé indiánské a inuitské kmeny získávají nové rezervace a rozsáhlá autonomní území, často vyjmutá z pravomoci členských států a podřízena přímo federaci. V Norsku, Švédsku a Finsku byly v letech 1989, 1993 a 1995 pro místní laponské obyvatelstvo zřízeny autonomní Samské parlamenty se sídly ve městech Karasjok, Kiruna a Inari. Rusko postupuje opačným směrem. Od sovětských dob až do roku 2005 mělo vedle ne-ruských republik také 10 autonomních okruhů pro malé domorodé kmeny Dalekého severu a Dalekého východu, které byly regulérními členy federace. Z nich 6 bylo za Putinovy éry zlikvidováno a podřízeno sousedním ruským oblastem. V roce 2005 byly zlikvidovány tři autonomní okruhy: Tajmýrský Dolgansko-Něněcký, Evenkský a Komijsko-Permjacký. V roce 2007 následoval Korjacký a v roce 2008 dva burjatské autonomní okruhy: Aginský Burjatský a Ust'-Ordynský Burjatský. Ale i ze zbývajících čtyř autonomních okruhů je plnoprávným členem federace pouze Čukotský autonomní okruh. Další tři, Něněcký, Jamalsko-Něněcký a Chantyjsko-Mansijský jsou administrativně podřízeny sousedním ruským oblastem.

S likvidací autonomních útvarů mají Rusové zkušenosti již z konce druhé světové války. Tehdy byli Čečeni, Ingušové, Balkarové, Karačajové, Kalmykové a Krymští Tataři násilně vysídleni na Sibiř a do střední Asie a jejich autonomie byly zlikvidovány. Autonomie prvních pěti byla obnovena až po Stalinově smrti v roce 1957. Poslední byla obnovena až v roce 1991, ale návrat všech Krymských Tatarů nebyl umožněn.

Je dobré si připomenout i tradiční ruský způsob, jak zamaskovat budoucí anexi cizích území. Je to aktuální i dnes, proto Rusko na východě Ukrajiny v roce 2014 vytvořilo Doněckou lidovou republiku a Luhanskou lidovou republiku. Již v únoru 1918 tvořila loutková Doněcko-krivorožská sovětská republika ruskou zástěrku pro zničení nezávislé Ukrajiny. Tento příklad ale zdaleka není ojedinělý.

Ve válce s Finskem v zimě 1939-40 Sovětský svaz neuspěl s připojením Finska, které bylo do roku 1917 součástí Ruské říše. Proto byla ještě v březnu 1940 dosavadní Karelská autonomní republika spolu s některými okupovanými územími Finska povýšena na Karelsko-Finskou sovětskou socialistickou republiku coby plnoprávný členský stát Sovětského svazu. Záměrem bylo získat si Finy v budoucnu příslibem jejich rovnoprávného postavení v Sovětském svazu. Jelikož přes sovětskou okupaci Finska po druhé světové válce nenastaly vhodné okolnosti k jeho anexi, byla Karelsko-Finská republika v roce 1956 degradována zpět na Karelskou autonomní republiku.

Besarábie, obydlená Rumuny, se od Ruské říše odtrhla v dubnu 1918 a připojila se k Rumunsku. Sovětský svaz tak od Rumunska oddělovala řeka Dněstr. Stále si ale činil nároky k přístupu k deltě největší evropské řeky Dunaje, proto byla na levém břehu Dněstru, na územích s ukrajinskou většinou, zřízena Moldavská autonomní republika. Sovětský svaz v červnu 1940, v souladu s nacisticko-bolševickým paktem Ribbentrop-Molotov, Besarábii znovu anektoval a většinu její území připojil k Moldavské autonomní republice, čímž ji povýšil na Moldavskou sovětskou socialistickou republiku coby plnoprávný členský stát Sovětského svazu. Moldavská autonomní republika tak posloužila k legitimizaci okupace části rumunského území.

Vnější Mongolsko se v roce 1911 s ruskou pomocí odtrhlo od Čínské říše jako nezávislý Mongolský chanát. V roce 1924 tam zvítězila bolševická revoluce a země se stala jedním z prvních satelitů Sovětského svazu. Sovětský svaz počítal s připojením Mongolska, proto byly v roce 1925 dvě autonomní oblasti Ruska obydlené mongolskými Burjaty spojené do Burjatsko-Mongolské autonomní republiky, která měla posloužit k legitimizaci budoucí anexe Mongolska. Když do roku 1937 Sovětský svaz s anexí neuspěl, bylo území autonomní republiky rozděleno na několik částí, její komunistické vedení bylo zlikvidováno a na její území bylo dosídleno velké množství Rusů. Když Sovětský svaz neuspěl s anexí ani během druhé světové války, v roce 1958 se této ambice vzdal a zbytková Burjatsko-Mongolská autonomní republika byla přejmenována na Burjatskou autonomní republiku.

A jak se chová Rusko k zemím, které samo uznává za nezávislé? Abchazská autonomní republika se odmítla zúčastnit referenda o nezávislosti Gruzie v březnu 1991 a požadovala povýšení na plnoprávný členský stát Sovětského svazu, což tehdejší perestrojkové zákony Sovětského svazu v případě vystoupení Gruzie ze svazu umožňovaly. Od srpna 1992 do září 1993, v době, kdy se naplno rozhořela občanská válka v Gruzii, vedla Abcházie válku za osamostatnění od Gruzie. Za pomoci Ruska, Arménie a muslimských separatistů ze severního Kavkazu se jí povedlo zvítězit. Důsledkem bylo vyhnání 200 až 250tisíc Gruzínů, čímž se Abcházové po desetiletích stali ve vlastní zemi většinou. Gruzie byla podřízena Rusku a v prosinci 1993 byla donucena vstoupit do Společenství nezávislých států (NIS). Po Revoluci růží v listopadu 2003 se nová moc v Gruzii snažila o vytvoření gruzínského národního státu, a to i za cenu podřízení všech tří autonomních subjektů. Po úspěšném podřízení Adžarské autonomní republiky v květnu 2004 se Gruzie v roce 2008 pokusila podřídit si i Abcházii a Jižní Osetii. Rusko to využilo jako záminku k vojenské intervenci v Gruzii v srpnu 2008. Po odchodu ruských vojsk z vnitrozemí Gruzie byly Abcházie i Jižní Osetie okupovány Ruskem. Jejich obyvatelé získali ruské občanství a Rusko je uznalo jako nezávislé země. Již v roce 2006 pro ně Rusko vytvořilo Společenství pro demokracii a lidská práva (CDHR) jako rámec pro jejich přidružení k organizacím pod vládou Moskvy: Eurasijskému hospodářskému svazu (EAEU), Organizaci Smlouvy o kolektivní bezpečnosti (CSTO) a Společenství nezávislých států (NIS).

Přes všechny tyto formální kroky Ruska směrem k nezávislosti Abcházie je jeho praktická politika typicky ruská. V Abcházii je úředním jazykem i vyučovacím jazykem ve školách ruština. Abchazský jazyk, jímž mluví většina obyvatel země, má jen status vyučovacího předmětu, podobně jako cizí jazyky. Přestože Abcházové tvořili společně se severokavkazskými Kabardy, Čerkesy, Abaziny, Adygejci a Šapsugy větší čerkeský národ, který uměle rozkouskoval až Stalin, jejich děti se ve školách nesmějí učit o ruské genocidě Čerkesů v letech 1864-70, které padlo za obět' asi 800 000 lidí, tedy tři čtvrtiny čerkeského národa. Ani se o ní nesmí mluvit veřejně, přestože se jedná o největší dějinnou událost národa. Rusko tedy formálně mluví o nezávislosti, ale ve skutečnosti provádí asimilaci těchto podmaněných národů.

Podobný je i vztah Ruska ke Krymským Tatarům. Krymská autonomní republika vznikla v říjnu 1921 jako autonomie právě Krymských Tatarů. Sovětský zákon o obnovení autonomie Krymu z března 1991 přímo stanovil, že se jedná o obnovení autonomie zrušené v červnu 1945, tedy v důsledku vyhnání

Krymských Tatarů v květnu 1944. Přesto si Rusové tato autonomní práva Krymských Tatarů přivlastnili. Ve zmanipulovaném referendu v březnu 2014 rozhodli o připojení k Rusku bez toho, aby respektovali názor voleného orgánu Krymských Tatarů, Medžlisu, který připojení k Rusku odmítal. Po anexi Krymu k Rusku jsou představitelé Krymských Tatarů stíháni Putinovým režimem.

11) Jak by měla EU eliminovat vliv a měkkou sílu Ruska?

Evropská unie by měla podpořit sebevědomí a ekonomickou sílu zemí střední a východní Evropy, a to zejména Ukrajiny a Řecka, které mají největší vliv na eliminaci měkké síly Ruska. Měla by co nejvíce a nejrychleji integrovat Srbsko a další pravoslavné země Balkánu a poskytnout maximální bezpečnostní garance Gruzii. Také by měla podpořit kulturní sebevědomí slovanských a pravoslavných národů v Evropské unii, aby se staly méně vnímavé vůči mocenským ambicím Ruska.

Zvláštní pozornost věnuje ruská propaganda třem skupinám zemí, které jsou tak více zranitelné vůči ruským expanzivním snahám, zejména ruské měkké síle.

První skupinou jsou země slovanské, které ruská propaganda láká prostředky panslavismu. Patří sem Česko, Slovensko, Bulharsko, Severní Makedonie, Srbsko, Černá Hora, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Slovinsko, Ukrajina a Polsko.

Druhou skupinou jsou země pravoslavné, které jsou lákány tvrzením, že je hodnoty Evropy a Západu jsou v rozporu s pravoslavím. Patří sem Řecko, Kypr, Rumunsko, Moldávie, Gruzie a slovanské pravoslavné země jako Srbsko, Černá Hora, Bulharsko, Severní Makedonie a Ukrajina. Patří sem i Arménie, přestože to není pravoslavná, ale orientálně ortodoxní země.

Třetí skupinou jsou země, které se v průběhu 20. století oddělily od Ruské říše nebo Sovětského svazu a Rusko jim slibuje možnost využívat údajně neomezené přírodní zdroje země za výhodných podmínek. Patří sem Finsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Ukrajina, Moldávie, Gruzie, Arménie a Ázerbájdžán. Patří sem i země, které byly k Sovětskému svazu připoutány svazky Varšavské smlouvy a Rady vzájemné hospodářské pomoci, jako je Maďarsko, Polsko, Česko, Slovensko, Rumunsko, Bulharsko nebo Albánie.

V těchto zemích má Rusko výhodu, že velká část populace naslouchá apelu ruské propagandy a je ochotná spolupracovat jak v prosazování ruských hospodářských zájmů, tak v aktivní účasti v politických uskupeních, které napomáhají jeho zájmům. Eliminace ruské měkké síly je důležitá zejména ve dvou rovinách.

První rovinou je sebevědomí obyvatel slovanských a pravoslavných států v Evropské unii a na jejich hranicích. Tady hraje důležitou roli ekonomický úspěch. Jsou čtyři klíčové země regionu střední a východní Evropy: Polsko, Řecko, Ukrajina a Srbsko. Polsko a Řecko proto, že to jsou regionální mocnosti: Polsko je nejmocnější slovanskou zemí a Řecko je nejvlivnější pravoslavnou zemí. Jejich vliv na ostatní země regionu je velký a jejich neúspěch by znamenal zhroucení východního křídla Evropské unie. Také těsné vazby Polska na USA a Řecka na Rusko a Čínu by mohly znamenat hrozbu pro soudržnost EU. Ukrajina je ze všech zemí regionu (neuvažujeme-li o Bělorusku) historicky a kulturně nejbližší Rusku a na úspěchu její národní revoluce závisí schopnost nebo neschopnost Ruska aktivně vstupovat do regionu. Srbsko je zase jedinou zemí, která zažila po skončení Studené války vojenskou konfrontaci s Evropou a se Západem. Proto je jeho loajalita vůči Evropě nejmenší ze všech zemí regionu a existuje hrozba, že by v případě vážnější krize Srbsko mohlo jako první iniciovat vlnu odchodů východních zemí z Unie. I proto mu musí být věnována zvláštní pozornost.

Z toho důvodu je důležité posílit Ukrajinu, která okupací Donbasu přišla o jádro své ekonomiky, a Řecko, které sice překonalo dluhovou krizi, ale je stále extrémně zadlužené. Významná část evropských investic, zejména do průmyslu, by tak měla směřovat právě na Ukrajinu a do Řecka. Srbsko je zase potřebné co nejrychleji a nejtěsněji integrovat do evropských politických, ekonomických a bezpečnostních struktur, aby bylo co nejméně závislé na Rusku.

Druhou rovinou je kulturní uznání obyvatel regionu, aby nepodléhalo kulturnímu vábení Ruska. Je třeba zdůrazňovat, že duchovním centrem pravoslaví není Rusko, ale Řecko a Konstantinopol. Že historickým centrem slovanské státnosti také není Rusko, ale Morava na česko-slovenském pomezí, bulharská Pliska a Preslav, polské Gniezno a ukrajinský Kyjev. Že celkový počet obyvatel i ekonomická síla slovanských nebo pravoslavných zemí, které jsou členy, kandidují nebo hodlají kandidovat na členství v Evropské unii, se vyrovná počtu obyvatel Ruska. V rámci Evropské unie by se slovanské a pravoslavné země střední a východní Evropy měly společně emancipovat tak, aby vytvořily kulturní a duchovní odkaz euro-slovanství a euro-pravoslaví, který není na Rusku závislý a který by sám dokazoval vyzařovat měkkou sílu vůči Rusku, ať už z hlediska svého ekonomického sebevědomí, tak z hlediska respektu k lidské důstojnosti, svobodě, vládě práva a demokratickému vládnutí.